

Notatka z posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego 5 lutego 2025 roku

Posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego odbyło się w siedzibie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji 5 lutego 2025 roku. Obradom ze strony samorządowej współprzewodniczył Prezydent Sosnowca i przedstawiciel Związku Miast Polskich Arkadiusz Chęciński, a ze strony rządowej Wiceminister Spraw Wewnętrznych i Administracji Tomasz Szymański. Prezentacji wielu zagadnień zajął się Sekretarz strony samorządowej Marek Wójcik.

Obrady rozpoczęły się od uroczystości nadania przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Tomasza Siemoniaka kilkunastu jednostkom decyzji o ustanowieniu praw miejskich. Wśród uhonorowanych pojawił się Burmistrz Miasta i Gminy Zaniemyśl Grzegorz Grala.

Informacja z prac Zespołów problemowych KWRiST dotycząca projektu zmian ustawowych przedłożonych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji przez stronę samorządową KWRiST.

Na początku tego zagadnienia, głos zabrał Prezydent Arkadiusz Chęciński, który stwierdził, że po kilku spotkaniach Zespołów, trudno mówić o zadowoleniu i spełnieniu oczekiwań strony samorządowej. Na razie zakres zaakceptowania propozycji legislacyjnych, jest bardzo wąski. Mamy nadzieję, że proces ten przyspieszy ponieważ należy podkreślić, iż część postulatów była popierana przez polityków aktualnej koalicji rządzącej przed wyborami parlamentarnymi.

W dalszej części dyskusji głos zabrał Wiceminister Spraw Wewnętrznych Tomasz Szymański, który podziękował za wykazanie się intensywnym wysiłkiem i przekazaniem w ramach „Pakietu 1.0” Ministrowi Spraw Wewnętrznych licznych propozycji zmian legislacyjnych. Minister podkreślił również determinację strony samorządowej wykazaną podczas spotkań Zespołów i zaprezentowanie przedłożonych propozycji.

Minister Szymański zapewnił, że tzw. Ustawa Kompetencyjna, w której zawarte są te obszary o które wnioskowała strona samorządowa, obok prac Zespołów o których była wcześniej mowa, zostanie przedłożona przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do prac Rządu. Tym samym postulaty strony samorządowej zostaną uwzględnione w tej postaci.

Współprzewodniczący Chęciński z zadowoleniem przyjął to zapewnienie i wyraził nadzieję, że na kolejnym posiedzeniu KWRiST będziemy mogli bliżej zapoznać się z efektami pracy Rządu w tym obszarze. Wiceminister Szymański oczekuje, że przygotowywany przez stronę samorządową „Pakiet 2.0” postulatów również niebawem zasili działania MSWiA, aby stanowić substrat do kolejnych działań. Współprzewodniczący Chęciński poinformował, że te dodatkowe postulaty zostaną przekazane stronie rządowej w marcu lub kwietniu 2025 roku.

Informacja Najwyższej Izby Kontroli na temat zapobiegania bezdomności zwierząt domowych.

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli Jacek Kozłowski poinformował o zrealizowanej w kilkunastu gminach kontroli dotyczącej realizacji przez JST zadań wynikających z Ustawy o z 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt w obszarze zapobiegania bezdomności zwierząt domowych. Celem badania było nie tylko sprawdzenie jak samorządy wywiązują się z zadań ustawowych, ale przede wszystkim jak działa system. W wyniku kontroli ustalono, że system działa źle i większość gmin nie jest w stanie realizować nałożonych zadań, ponosząc przy tym coraz większe koszty.

Jak stwierdził Wiceprezes Kozłowski, po prawie 30 latach funkcjonowania systemu należy uznać go za nieskuteczny, a Rząd wraz z samorządem powinien dołożyć wszelkich starań, aby go zmienić. Wnioskami do raportu są odpowiednie postulaty zmian prawnych, które zostały sformułowane przez Izbę również na wniosek kontrolowanych gmin:

- Wprowadzenie obowiązku znakowania zwierząt właścicielskich i ogólnopolskiej bazy zwierząt
- Dofinansowanie z budżetu państwa zadań związanych z realizacją programów
- Uregulowanie kwestii zwrotu kosztów wyłapania i opieki nad zwierzętami bezdomnymi, których właściciel został ustalony
- Wprowadzenie obowiązku sterylizacji/kastracji zwierząt, z wyłączeniem hodowli rejestrowanych
- Zaostrzenie przepisów karnych i sankcji finansowych w przypadku złego traktowania zwierząt
- Wprowadzenie mechanizmów preferujących mniejsze schroniska zwierząt, obsługujące okoliczne gminy

Na podstawie sformułowanych wniosków Współprzewodniczący Chęciński zaproponował, aby Zespół ds. Rolnictwa przyjrzał się powyższemu raportowi i wnioskowi, aby podjąć dalsze kroki legislacyjne.

W ramach dyskusji, głos zabrał również przedstawiciel Unii Miasteczek Polskich Eugeniusz Gołębiowski, który jednoznacznie zauważył, że gdyby wprowadzone zostało powszechne znakowanie zwierząt, to wówczas odpowiedzialność pozostałaby na właścicielach.

W dalszej części tego punktu obrad głos zabrał Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Adam Nowak, który zauważył, że resort jest na etapie uzgadniania ostatnich uwag dotyczących rządowego projektu **Ustawy o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów**, który z pewnością poprawi sytuację w gminach i zmniejszy problem bezpieczeństwa zwierząt. Wiceminister podziękował stronie samorządowej za zaangażowanie w opiniowanie projektu, który już niebawem zostanie przedłożony do pełnej akceptacji przez stronę samorządową KWRiST.

Informacja Ministerstwa Klimatu i Środowiska na temat podjętych działań dotyczących zreformowania systemu ciepłownictwa.

W tym temacie głos zabrała Wiceminister Klimatu i Środowiska Urszula Zielińska. Jak zauważyła, resort jest na finalnym etapie przygotowania **strategii ciepłownictwa**, która będzie m.in. zestawem jasnych wskazówek zwłaszcza dla małych i średnich ciepłowni w gminach, które borykają się z dużymi problemami. Obecna sytuacja ciepłownictwa jest trudna i wysokokosztowa, ponieważ system jest bardzo uzależniony od gazu i węgla. Aktualnie bardzo niski jest (12%) udział tzw. zielonego ciepła, pochodzący z biomasy. Jest to jednak substrat trudno dostępny i wymaga importu (nawet z Brazylii) także kosztowny. W obliczu takiego stanu, Ministerstwo proponuje transformację ciepłownictwa w kierunku elektryfikacji i lokalną produkcję energii w oparciu o pompy ciepła, wiatraki i fotowoltaikę, czyli OZE, również z możliwością przechowywania tej energii w magazynach.

Aby wdrożyć powyższe cele w życie, Rząd zaplanował:

- wsparcie finansowe w perspektywie do 2027 roku na poziomie ok. 23 mld, które będą dysponowane przez NFOSiGW, w ramach programu „OZE w ciepłownictwie”.
- środki na cyfryzację systemu w kwocie ok. 500 mln zł
- mechanizmy zachęt nawet dla najmniejszych systemów i samorządów – resort klimatu pracuje nad tym w zespołach roboczych.

Aby poprawić jednak bieżącą sytuację, Rząd RP wprowadził zmiany:

- do Ustawy prawo energetyczne, mające na celu poprawić sytuację finansową poprzez możliwość przejścia na lepsze rozwiązanie w postaci uzyskania bardziej elastycznej taryfy kosztowej, czyli bardziej odpowiadającą kosztom ponoszonym przez ciepłownię.
- rozwiązanie dotyczące art. 45 Ustawy prawo energetyczne, umożliwiające gromadzenie kapitału na działania inwestycyjne i uzyskanie stopy zwrotu na inwestycje, stabilizujące tym samym sytuację finansową ciepłowni

Aby wzmocnić branżę ciepłowniczą, resort przygotował projekt wdrożenia przepisów dotyczących uwzględnienia planowanego przychodu w taryfach dla ciepła wynikającego z 30% dodatkowych uprawnień do emisji. Na podstawie wynegocjowanych z Komisją Europejską ustaleń, będzie możliwość inwestowania 30% kwoty, którą ciepłownia musiałaby odprowadzić do skarbu państwa jako opłata za pozwolenia na emisję. Środki te pozwolą na modernizację i elektryfikację instalacji, czy budowę magazynów ciepła. Przepis ten jest na etapie ustaleń legislacyjnych, co umożliwi korzystanie z niego już w 2026 roku.

Kolejnym rozwiązaniem omawianym w ramach Zespołu Transformacji Ciepłownictwa, są mechanizmy wsparcia budowy i instalowania magazynów ciepła, co pozwoli zabezpieczyć się przed stratą. Ceny magazynów są coraz bardziej dostępne pod względem finansowym.

Na podstawie wypowiedzi Wiceminister, Współprzewodniczący Chęciński zwrócił się z **prośbą o przygotowanie pełnego zestawienia omawianych możliwości i korzyści przygotowanych i planowanych dla ciepłowni, aby korporacje mogły przekazać taki materiał JST prowadzących takie obiekty.**

W dalszej części dyskusji głos zabrał Stanisław Bodys z Unii Miasteczek Polskich, który zwrócił uwagę na potrzebę ciągłego urzycania gazu ziemnego jako paliwa pomostowego do pełnej transformacji energetycznej. Samorządy lokalne jeszcze do niedawna inwestowały w instalację gazową, zachęcając również mieszkańców do wymiany piecy węglowych na infrastrukturę gazową. Samorządy lokalne oczekiwałyby także możliwości ciągłego dofinansowania modernizacji instalacji gazowych, która powinna wciąż służyć mieszkańcom, do momentu transformacji. Należałoby przyjąć, że gaz jeszcze przez dwie dekady będzie pełnić ważną rolę, pozwalając w sposób bezpieczny odejść od najtrudniejszych paliw kopalnych, do pełnych rozwiązań OZE.

Jako podsumowanie tej części dyskusji Współprzewodniczący Chęciński zauważył, że Premier Rządu RP podczas dyskusji w Brukseli podkreślił potrzebę korzystania z gazu jeszcze przez najbliższe lata, ponieważ nagła rezygnacja z tych instalacji byłaby szokiem dla społeczeństwa i z pewnością wywołałaby falę niezadowolenia i braku zaufania do władz centralnych i samorządowych.

Wiceminister Zielińska zauważyła, że funkcjonujące dotąd ciepłownie gazowe będą mogły funkcjonować i nawet przewidziane są środki na modernizację instalacji w ramach kogeneracji gazowej. Odejście od gazu będzie miało miejsce, jednak działanie to będzie rozłożone na lata, choć zachęty do przejścia na instalacje elektryczne będą również odpowiednio formułowane i rekomendowane przez resort klimatu i środowiska.

Wniosek strony samorządowej o odpowiedź Ministra Klimatu i Środowiska na apel strony samorządowej KWRiST ws. potrzeby objęcia samorządów terytorialnych ograniczeniem wysokości cen energii elektrycznej w roku 2025.

Współprzewodniczący Chęciński przypomniał, że udało się uzyskać korzystniejsze ceny energii elektrycznej dla JST w pierwszym kwartale 2025 roku. Pomimo obniżenia cen rynkowych, w Polsce są jeszcze jednostki, które mają zawarte niekorzystne i kosztowne kontrakty zawarte ze spółkami państwowymi. Biorąc pod uwagę ten fakt, strona samorządowa zaproponowała możliwość przedłużenia ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej w kolejnych kwartałach roku.

W oparciu o wniosek strony samorządowej wyjaśnień udzieliła Pani Aleksandra Świdorska z Departamentu Energetyki MKiŚ. Zauważyła, że ceny się unormowały i są bardziej korzystne dla odbiorców. Resort raczej nie będzie skłonny do kontynuowania ograniczeń wysokości cen. Niemniej jednak ustalono, że **strona samorządowa zbierze jak najbardziej dokładne dane dotyczące kosztów ponoszenia zakupu energii oraz długości kontraktów w gminach**. To pozwoli poznać skalę problemu i przygotować ewentualne rozwiązania niwelujące patologiczne, choć nie powszechnie występujące sytuacje, gdzie koszty zakupu energii mogą rujnować lokalne budżety.

W dalszej części posiedzenia KWRiST uczestnicy dyskutowali nad **działaniami usprawniającymi wdrażanie modelu doręczeń elektronicznych**. Wyjaśnień udzieli Wiceprezes Poczty Polskiej, który zauważył, że komunikowane problemy są na bieżąco usuwane i system niebawem powinien funkcjonować bardziej efektywnie.

Podczas posiedzenia Komisji Wspólnej, Strona Samorządowa pozytywnie odniosła się do:

1. Wniosku **Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej do wydania opinii wiążącej do projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy (UD 183)
2. Wniosku **Ministra Klimatu i Środowiska** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Energii, Klimatu i Środowiska do wydania opinii wiążącej lub zastosowanie trybu obiegowego KWRiST do projektu ustawy o zmianie ustawy o rynku mocy –
3. Wniosku **Ministra Sprawiedliwości** o wyrażenie zgody na upoważnienie Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli do wydania opinii wiążącej lub zastosowanie trybu obiegowego KWRiST do projektu ustawy o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny (UD150)

Podczas posiedzenia Komisji Wspólnej, Strona Samorządowa zaopiniowała pozytywnie następujące projekty:

1. Projekt rozporządzenia **Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji** w sprawie elementów porozumień oraz sposobu weryfikacji zdolności podmiotu do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej
2. Projekt rozporządzenia **Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji** w sprawie ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej
3. Projekt rozporządzenia **Ministra Sprawiedliwości** zmieniającego rozporządzenie w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieoptaczonej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (B858)
4. Projekt rozporządzenia **Ministra Sprawiedliwości** zmieniającego rozporządzenie w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (B859)
5. Projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (nr UD89) (**Ministerstwo Klimatu i Środowiska**)
6. Projekt rozporządzenia **Ministra Infrastruktury** w sprawie granicy portu morskiego w Świnoujściu (Ministerstwo Infrastruktury)
7. Projekt rozporządzenia **Ministra Infrastruktury** zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów zezwoleń na wykonywanie krajowych i międzynarodowych przewozów drogowych osób oraz wypisów z zezwoleń

8. Projekt rozporządzenia **Ministra Zdrowia** w sprawie szczegółowego wykazu czynności zawodowych osób wykonujących niektóre zawody medyczne (MZ 1644)
9. Projekt rozporządzenia **Ministra Zdrowia** w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania ryczałtu systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (MZ 1748)
10. Projekt rozporządzenia **Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego** zmieniającego rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa artystycznego
11. Projekt rozporządzenia **Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego** zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji roku szkolnego w publicznych szkołach i placówkach artystycznych
12. Wniosek **Ministra Rozwoju i Technologii** w sprawie opinii do zaproponowanych zmian dotyczących kształcenia w dwóch zawodach szkolnictwa branżowego „operator obrabiarek skrawających” oraz „technik chłodnictwa i klimatyzacji
13. Projekt rozporządzenia **Ministra Edukacji** zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Nr 49)
14. Projekt rozporządzenia **Ministra Edukacji** zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Nr 50)
15. Projekt rozporządzenia **Ministra Edukacji** w sprawie dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w 2025 r.
16. Projekt rozporządzenia **Ministra Edukacji** zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty (Nr 54)
17. Projekt rozporządzenia **Ministra Edukacji** zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu maturalnego (formuła 2015) (Nr 55).
18. Projekt rozporządzenia **Ministra Edukacji** zmieniającego rozporządzenie w sprawie egzaminu maturalnego (formuła 2023) (Nr 56)
19. Projekt rozporządzenia **Ministra Finansów** w sprawie wzorów deklaracji o podatku od towarów i usług dotyczących transakcji wewnątrzspółnotowych w zakresie nowych środków transportu
20. Projekt ustawy o zdrowiu zwierząt (**Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**)

Notatkę sporządził

Tomasz Telesiński, dyrektor Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski